Stockholms läns landsting

Förvaltning för utbyggd tunnelbana

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-02-01

FUT 2018-0046

Handläggare:
Steve Persson

Trafiknämnden
2018-02-20, punkt 17

Inledande av upphandlingar av organisation för mätning av omgivningspåverkan och genomförande av syneförrättning

Ärendebeskrivning

Ärendet avser inledande av upphandlingar av organisation för genomförande av mätning av vibrationer, sprickor, buller m.m. respektive för syneförrättning (besiktning) innan, under byggnation och efter färdigställande av den nya tunnelbanan.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 1 februari 2018

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att inleda upphandlingar av organisation för mätning av omgivningspåverkan respektive för syneförrättning till ett maximalt belopp om 170 miljoner kronor.

att uppdra åt förvaltningschefen för förvaltning för utbyggd tunnelbana att genomföra upphandlingar i enlighet med vad som framgår av detta tjänsteutlåtande, inklusive att fastställa upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut samt teckna upphandlingskontrakt, varvid ändringar och tillägg till kontrakten ska beslutas enligt gällande delegations- och beslutsordning.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Under 2018 kommer de första stora anläggningsentreprenaderna att handlas upp av förvaltning för utbyggd tunnelbana. Då miljödomarna vinner laga kraft och byggskedet kommer allt närmare behöver förvaltningen ha kontroll på den omgivningspåverkan som kommer att ske under byggskedet och säkerställa att villkoren i domarna följs.

För att hantera omgivningspåverkan (skador på fastighet, vibrations-, buller- och stomljudsstörningar) krävs en organisation som kan hantera mätning och syneförrättning (besiktning).

Uppdraget och upphandlingen följer ett väl etablerat upplägg och det finns ett flertal möjliga leverantörer på marknaden som har erfarenhet av uppdrag som det nu aktuella och det tänkta utförandet.

De båda aktuella upphandlingarna, mätning av omgivningspåverkan och syneförrättning, bedöms uppgå till maximalt 170 miljoner kronor.

Bakgrund
Förvaltning för utbyggd tunnelbana har i uppdrag att bygga ut tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.

I mark- och miljödomstolens miljödomar definieras miljövillkor som behöver följas upp över tid av Stockholms läns landsting. Några av aspekterna i miljövillkoren avser påverkan på omgivande fastigheter och störningar av tredje man under byggtiden genom buller, stomljud och vibrationer. Genom att arbeta med förbesiktning av fastigheter, information till tredje man och mätning av påverkan kan upplevd påverkan och eventuell skada styrkas eller avfärdas. Genom att arbeta proaktivt med mätning kan även påverkan och skador minskas.

Överväganden
De organisationer för mätning av omgivningspåverkan och syneförrättning som planeras att handlas upp omfattar:

- *Mätning av omgivningspåverkan* - Mätpersonal som utför vibrationsmätning, temperatur, sprickor, fasta bullermätare, installerar och hanterar mätutrustning och tar fram rapporter. Specialister inom vibration och sprängteknik som utför vibrationsdämpande åtgärder och arbetar med utredningar.
- *Syneförrättarorganisation* - Besiktningspersonal som utför syneförrättning före och efter sprängning.

Kostnaderna under de upphandlade kontrakten bedöms tillsammans uppgå till maximalt 170 miljoner kronor under åtta års tid. I de bedömda kostnaderna ingår dels personalkostnader, dels kostnader för utrustning och åtgärder. I upphandlingen av mätning av omgivningspåverkan ingår hyra av mätare som används för att mäta vibrationer, sprickor, temperatur, buller etc. I upphandlingen av syneförrättarorganisation ingår genomförande av vibrationsdämpande åtgärder. Totalt utgörs knappt hälften av kostnaderna av mätarhyra och åtgärder och drygt hälften av personalkostnader.

Valet att hyra mätare i stället för att köpa in har analyserats av förvaltningen. Med den prisbild som har visats i nyligen genomförda upphandlingar blev slutsatsen att det inte finns någon besparingspotential i att landstinget köper in egna mätare.

Ett motiv till att upphandla personal i stället för att anställa är att arbetet kommer att variera i intensitet över tid. Under uppdragets genomförande finns tydliga arbetstoppar men även perioder med låg arbetsbelastning.

Ett ytterligare motiv till att upphandla personal är att det är svårt att rekrytera rätt kompetens i och med att personerna som söks är knutna till specifika företag som arbetar med helhetsupplägg för mätning respektive besiktning. Särskilt personal som leder och arbetar med mätningar skulle vara svår att rekrytera. Vid egen rekrytering skulle förvaltningen inte heller få tillgång till det systemstöd som de etablerade företagen använder för att lagra och analysera besiktningsresultaten och därigenom behöva ordna eget systemstöd. Den rådande marknaden med ett etablerat arbetssätt för mätning och besiktning hos leverantörer gör det således svårt att bemanna och effektivt driva en organisation med helt egen personal. Stora aktörer som Trafikverket arbetar uteslutande med att handla upp resurser, inte anställa.

Upphandlingen kommer att ställa krav i enlighet med SLL:s krav och i linje med Miljöprogrammet 2017–2021. Installation av mätutrustning ska följa framtagna rutiner för att på så sätt minimera skador på fastigheter vid utförandet.

Det finns ett flertal konsultfirmor på marknaden med kapacitet att utföra den här sortens uppdrag. Kapaciteten finns hos de stora teknikkonsultföretagen såväl som hos mer specialiserade firmor. Komplexiteten på uppdraget skiljer sig inte från tidigare genomförda uppdrag inom exempelvis Trafikverkets projekt. För att öka antalet anbud har förvaltningen valt att dela upp uppdragen geografiskt. Detta för att ge förutsättningar för god konkurrens på en marknad med många stora infrastrukturprojekt som kommer vara igång samtidigt som utbyggnaden av tunnelbanan.

En risk som har övervägts är att uppdraget kan bli för omfattande för leverantörerna på marknaden. Erfarenheter från tidigare upphandlingar i liknande projekt men med mindre uppdelning visar på att det blir få anbudslämnare. Bedömningen har därmed gjorts att upphandlingarna kan utföras samtidigt men att de är uppdelade i lagom stora paket. Detta antas öka chanserna för att marknaden kan svara upp och att det finns flertal aktörer som kan klara av dessa uppdrag. Det finns ett flertal aktörer som är tillräckligt stabila och långsiktiga för att klara av ett uppdrag under flera års tid. Att dela in uppdragen i flera delar medför även möjlighet för mindre leverantörer att delta i upphandling och erhålla kontrakt.

Då uppdragens omfattning kan komma att minskas eller ökas beroende på förvaltningens behov så anses upphandling av tjänst på löpande räkning med fasta à priser vara den bästa formen för uppdragen.

Upphandlingarna planeras genomföras genom förhandlat förfarande med föregående annonsering i enlighet med lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) 6 kap 1 och 4 §§.

Med utgångspunkt i ovanstående föreslås Trafiknämnden att inleda de föreslagna upphandlingarna, att uppdra till förvaltningschefen för förvaltning för utbyggd tunnelbana att genomföra upphandlingarna, inklusive att fastställa upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut och teckna kontrakt, varvid ändringar och tillägg till avtalen ska ske enligt gällande delegations- och beslutsordning.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Parterna i 2013 års Stockholmsöverenskommelse träffade i januari 2014 avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län. I enlighet med överenskommelsen har därefter genomförandeavtal beslutats samt kompletterats med ett tilläggsavtal till grundöverenskommelsen. Dessa avtal har under 2017 beslutats och godkänts hos respektive parts politiska forum.

Samtliga kostnader för organisation för mätning och syneförrättning finansieras inom ramen för beslutat genomförande- och tilläggsavtal som landstingsfullmäktige godkände, mars 2017. Uppföljning av tilläggsavtalet sker kontinuerligt till Styrelsen som är partssammansatt.

Osäkerhet kring budgetens storlek antas vara relativt liten. Den här typen av mätningar och uppföljning har varit standard i stora projekt sedan flertal år tillbaka. Kostnaderna kan komma att påverkas av kommande miljödomsförhandlingar och domar samt förhandlingar med tillsynsmyndigheter rörande omfattning av exempelvis besiktningsområde eller omfattning av kontroller.

Kostnaderna för organisation för syneförrättning och mätningar m.m. uppskattas till maximalt 170 miljoner kronor under en period av åtta år.

Mårten Frumerie
Förvaltningschef

Stefan Persson
Chef avdelning Planering